

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	28 september 2023
Zaaknummer	Z2023-00000905	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2023-00013594	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	15 mei 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1. Voorschriften bij de ontheffing 2. Voorgeschreven maatregelen 3. Locatie plangebied 4. Locatie aangetroffen verblijfplaats		

Geonius Milieu B.V. heeft namens VvE Appartementengebouw Klarissenstraat 58 tot en met 110 (even nummers) te Amersfoort een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Klarissenstraat (appartementencomplex) 58 t/m 110 in Amersfoort (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000905.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en het vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 april 2026.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden aan het appartementencomplex in het plangebied. Het gaat om spouwmuurisolatie en het vervangen van dakkapellen en kozijnen. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3 van deze beschikking.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode vanaf 1 augustus 2023 tot en met 1 april 2026.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 18 september 2023 en 19 september 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

“De werkzaamheden zijn locatie gebonden. Een alternatief is sloop met vervangende nieuwbouw wat tot hogere negatieve effecten op beschermde diersoorten zal leiden. Alternatieven voor wat betreft het vervangen van kozijnen en dakkapellen zijn er niet gezien de technische staat van de kozijnen en de dakkapellen. Wel is ervoor gekozen deze werkzaamheden tegelijk aan te pakken waardoor de verstoring van vleermuizen zich niet spreidt over meerdere ingrepen.

Het isoleren van de muren van woningen, zij het in pandig, spouwmuurisolatie of inpakken van woningen kan in alle gevallen mogelijk leiden tot negatieve effecten op vleermuizen. Het gaat hierbij om (niet uitsluitend) een mogelijk fysiek verlies van verblijfplaatsen door het niet meer toegankelijk worden van de verblijfsruimte, ongeschikt worden van de verblijfplaats door verandering in klimatologische omstandigheden of het doden en/ of verwonden van aanwezige dieren tijdens de uitvoering. Effecten die leiden tot verlies van de verblijfplaats, zij het indirect of direct blijven altijd van toepassing.

De hier gekozen methode van spouwmuurisolatie biedt in plaats van andere isolatietechnieken de mogelijkheid om duurzame en toegewezen alternatieven aan te brengen met enigszins vergelijkbare klimatologische omstandigheden. Het inpakken van de woning met spouwmuurisolatie of inpandig isoleren heeft als nadeel dat hiermee de klimatologische omstandigheden voor verblijfplaatsen in de spouwmuur veranderen. Het aanbrengen van, of behouden van verblijfplaatsen in spouwmuren in deze situaties is niet bewezen effectief. Daarmee ontstaat alsnog een negatief effect waarbij niet aangetoond kan worden of dat dit leidt tot minder effecten op soorten.

Effecten als het doden/ verwonden of verstoren van dieren blijven bij alle isolatietechnieken van toepassing en zijn te mitigeren middels ontmoedigingsmaatregelen en uitvoeringswijzen tijdens de werkzaamheden zoals werken tussen zonsopkomst en -ondergang.

Doordat de woningen met de ingreep voorzien worden van duurzame verblijfsmogelijkheden voor de betreffende beschermde soorten is ook het duurzaam voortbestaan van de lokale populaties gegarandeerd. De dieren zullen verblijven op geconditioneerde en aangewezen plekken in de constructie en deze plekken kunnen zodoende bij toekomstig onderhoud gemakkelijk ontzien en waar nodig worden hersteld of vervangen (bij defect). Middels tijdige mitigatie en voldoende gewenningstijd, wordt ervoor gezorgd dat er altijd voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn.

Wat betreft de planning/fasering van de herontwikkeling wordt deze in overleg met de uitvoerende partijen (wanneer bekend) afgestemd op de aanwezige soorten. Door middel van tijdige mitigatie, wordt ervoor gezorgd dat er altijd voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor de vleermuizen aanwezig zijn.”

Verder zijn er, door het naleven van de goedgekeurde voorgestelde maatregelen en de aanvullende voorschriften, geen redelijke alternatieve werkwijze en planning die gunstiger zijn voor de gewone dwergvleermuis.

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er minder negatief effect op de beschermde soort optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Aangedragen belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

U heeft de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: “In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”.

Onderbouwing en beoordeling van belang

U heeft aangegeven dat energiebesparende maatregelen onderdeel zijn van de geplande werkzaamheden. Door de spouwmuur te isoleren worden de woningen energiezuiniger.

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing en de stukken blijkt dat er sprake is van verduurzaming van de woningen, omdat deze energiezuiniger worden gemaakt.

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit.

De verduurzaming van bestaande woningen is daarom in het belang van de volksgezondheid.

Door klimaatverandering is niet alleen de volksgezondheid, maar ook de openbare veiligheid in het geding. In de "Nationale Veiligheid Strategie" van 2019 wordt klimaatverandering, in combinatie met de (versnelde) zeespiegelstijging, aangemerkt als een risico voor de samenleving. In Nederland vergroot klimaatverandering bijvoorbeeld het risico op overstromingen (vanuit zee en/of vanuit een rivier). In de "Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid" van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2022) wordt beschreven dat klimaatverandering verschillende nationale dreigingen versterkt. Door klimaatverandering wordt de kans op weersextremen groter. Dit is bijvoorbeeld extreme neerslag, extreme hitte en extreme droogte. Dit zijn op zich al bedreigingen voor de nationale veiligheid, maar de extremen kunnen ook leiden tot verstoringen in de vitale infrastructuur, zoals de drinkwater-, elektriciteits- en telecomvoorzieningen. Verduurzaming heeft als doel de klimaatverandering te beperken. Daarom is verduurzaming ook in het belang van de openbare veiligheid.

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege volksgezondheid en openbare veiligheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege een wettelijk erkend belang. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soort

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een paarterritorium aangetroffen. De exacte locatie van de bijbehorende paarverblijfplaats is niet bekend, maar kan zich bevinden in spouwmuren toegankelijk via open stootvoegen boven kozijnen, kantpannen, loodflappen, openingen in metselwerk en dergelijke. (Vorstrijke) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individueel winterverblijf niet uitgesloten worden. De locatie van het paarterritorium, waarbinnen de beschermde paarverblijfplaats is gelegen, is opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuissoort in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuren) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiwerkzaamheden zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdierverseniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdierverseniging.nl, 2018).

Over de regionale en lokale staat van instandhouding geeft u aan: "De regionale populatie van gewone dwergvleermuis zal bestaan uit diverse territoriale kraamgroepen waartussen en omheen zich groepen en gebieden met mannelijke dieren en niet voortplantende vrouwtjes bevinden. In de interregionale omgeving bevinden zich tevens massawinterverblijfplaatsen waar individuen uit meerdere groepen samen komen tijdens strenge winterse condities. Nabij het plangebied liggen veel voor gewone dwergvleermuis geschikte huizen en gebouwen. Echter, in de NDFF zijn maar weinig waarnemingen van gewone dwergvleermuis binnen en nabij het plangebied te vinden. Tijdens het veldwerk werd geconstateerd dat boven het water en de oever naast het plangebied frequent werd geobserveerd door gewone dwergvleermuis. Dit geeft aan dat in de omgeving verschillende gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn. (...) Op de website <https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/view> geraadpleegd op 7-9-2023 zijn geen ruimtelijke plannen in de omgeving bekend. Daarmee zijn geen cumulatieve effecten te verwachten."

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zullen één paar- en winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernielen.

Hierdoor wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 van deze beschikking vindt u de extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Tijdelijke verblijfplaatsen en ongeschikt maken

U heeft voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst binnen het plangebied.

U stelt in het activiteitenplan “Natuurtoets en Mitigatieplan Wet natuurbescherming” van 15 mei 2023 voor de verblijfplaats ongeschikt te maken in september/oktober 2023. Hiermee gaan we niet akkoord.

Ten eerste is in het plangebied alleen een paar- en winterverblijfplaats aanwezig. Volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12 (figuur 14) mogen activiteiten met invloed op een dergelijke verblijfplaats niet worden uitgevoerd tussen 15 juli en 31 oktober (paarverblijfplaats) en tussen 15 oktober en 15 april (winterverblijfplaats).

Bovendien zijn de tijdelijke kasten op 25 april 2023 opgehangen. Volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12 moeten “alternatieve paarverblijfplaatsen een gewenningsperiode van minimaal 6 maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen kennen. Dit betekent dat vervangende paarverblijfplaatsen uiterlijk half februari aanwezig moeten zijn.” In dit geval zijn de kasten ruim twee maanden later dan half februari geplaatst en heeft de gewone dwergvleermuis onvoldoende aan de tijdelijke kasten kunnen wennen tijdens de start van de actieve periode van 2023.

Dat betekent dat de verblijfplaats niet eerder ongeschikt mag worden gemaakt dan 15 april 2024. Daarom mag de verblijfplaats ongeschikt worden gemaakt tussen 15 april en 15 juli. Hierover hebben we voorschriften opgenomen.

De tijdelijke kasten moeten tijdens de werkzaamheden en gedurende de gewenningsperiode (minimaal zes maanden in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis, volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12) waarin de permanente alternatieve verblijfplaatsen kunnen worden verkend, ten alle tijde beschikbaar en functioneel blijven. Dat betekent dat deze vrij moeten blijven van verstoring door bijvoorbeeld de werkzaamheden. Als deze verstoring onvoldoende kan worden uitgesloten, moeten tijdelijke verblijfplaatsen worden gerealiseerd buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12.

Permanente verblijfplaatsen

U plaatst voldoende alternatieve verblijfplaatsen als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. Volgens u wordt het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12 hierbij gehanteerd en worden de inbouwkasten op minimaal drie verschillende windrichtingen en op minimaal 3 meter hoogte, met een vrije vliegroute, geplaatst. U stelt voor een kast met buitenmaten 48,7 cm bij 22,0 centimeter te plaatsen. De binnenmaten hiervan voldoen niet aan Model A in het kennisdocument. We hebben daarom een voorschrift opgenomen hierover. We hebben ook een extra voorschrift opgenomen over het eventueel verwijderen van de tijdelijke kasten na de gewenningsperiode voor de permanente kasten.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Geonius Milieu B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

- VvE Appartementengebouw Klarissenstraat 58 tot en met 110 (even nummers) te Amersfoort;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Amersfoort.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het formulier “Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie”. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Print het ingevulde formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een “natte handtekening” en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

ValidSigned
op 28-09-2023

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.
11. De verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis moet ongeschikt worden gemaakt voorafgaand aan de werkzaamheden. Dit moet gebeuren in de periode tussen 15 april en 15 juli.
12. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen (opbouwkasten) moeten functioneel zijn vanaf het moment van plaatsing totdat de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen (inbouwkasten) is verstreken. Dat betekent dat de opbouwkasten vrij moeten blijven van verstoring en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden moeten blijven. Indien dit binnen het plangebied niet kan worden gegarandeerd, moeten de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen buiten het plangebied worden gerealiseerd volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12.
13. De permanente alternatieve verblijfplaatsen (inbouwkasten) moeten voor wat betreft het type en de afmetingen voldoen aan het op dat moment van toepassing zijnde Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

14. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.
15. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen mogen eventueel verwijderd worden, maar niet eerder dan wanneer de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten. Na de realisatie van de permanente voorzieningen dienen ook weer de geldende gewenningsperioden volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12 gehanteerd te worden.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Vorbereiding	Een ecologisch werkprotocol wordt opgesteld waarin alle maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn. Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd.	X – ecologisch werkprotocol wordt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden opgesteld.
	Voorafgaand aan het actieve seizoen worden alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd (VMT2a van Unitura) op aanwijzing van een deskundige ecooloog. Zie bijlage 2.	X – tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn 25 april 2023 opgehangen.
	Tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken vindt plaats door de voor vleermuis geschikte openingen ofwel te dichten of te voorzien van een zogenoemde 'exclusion flap'. Dit zal in afstemming met een ecooloog worden gedaan. Het dichten van openingen wordt enkel gedaan als de achterliggende ruimte volledig te overzien is en geen dieren aanwezig zijn. Een 'exclusion flap' wordt toegepast als de achterliggende ruimte niet volledig te overzien is. Voor deze 'exclusion flaps' adviseren wij het type EF1 van de firma Unitura of VL EF 01 van de firma Vivara Pro. Na ontmoediging wordt minimaal drie nachten met een avondtemperatuur van 10°C gewacht alvorens een vrijwaring wordt afgegeven door een deskundige ecooloog na controle of alle 'exclusion flaps' nog correct aanwezig zijn.	X – Moment van ontmoedigen wordt opgenomen in ecologisch werkprotocol. [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

Verblijfplaatsen		
Aantal	Minimaal vier verblijfplaatsen per te verstoren individuele verblijfplaats van gewone dwergvleermuis.	1 x 4 = 4 verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis.
Type tijdelijk	Op de bebouwing in het plangebied zijn vier vleermuis kast type VMT2a geplaatst.	Totaal: 4 verblijfplaatsen. De exacte locaties worden vastgelegd in het ecologisch werkprotocol.

Uitvoering	Mitigerende maatregelen gewone dwergvleermuis	
Type permanent	<p>In de nieuwe situatie worden 4 vleermuiskast voorzieningen ingebouwd in het gevelwerk van de kopgevels. Hierbij wordt een ruimtelijke verdeling over de windrichtingen toegepast.</p> <p>4 x type ██████████. Deze kasten zijn effectief bewezen voor de mitigatie van kleine verblijfplaatsfuncties voor gewone dwergvleermuis^{5, 6}. Het aanbieden van vier verschillende effectief bewezen plekken biedt daarmee een meerwaarde ten opzichte van de huidige situatie.</p>	X – verblijfplaatsen worden ingemetseld: type Unitura of vergelijkbaar. De exacte uitwerking zal worden vastgelegd in het ecologisch werkprotocol en bouwontwerp
Locatie en overige eisen	Locatie tijdelijke verblijfplaatsen binnen het kerngebied van de groep, bij voorkeur binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats.	X - Uitwerking in Bijlage 2 en EWP
	Permanente verblijfplaatsen binnen het projectgebied en bij voorkeur op dezelfde locaties als de oorspronkelijke verblijfplaats met een vergelijkbare spreiding in het gebouw en zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen (materiaalsoort, volume en bufferwaarde).	X - Uitwerking in Bijlage 2 en EWP
	Verschillende microklimaten (clustering met verschillende richtingen).	X - Uitwerking in Bijlage 2 en EWP
	Gelijk aan of beter van kwaliteit dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute, vrije vliegruimte, lichtvrij, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren.	X - Uitwerking in Bijlage 2 en EWP

Beheer	Tijdelijke verblijfplaatsen worden, zo ver ze als zodanig functioneren, jaarlijks schoongemaakt in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.	Voor zover dit op visuele basis noodzakelijk is zoals aanwezigheid nesten van vogels of wespen. Vleermuizen kunnen jaarrond aanwezig zijn waardoor schoonmaken ook al een verstorende handeling kan opleveren.
	De permanente voorzieningen worden opgenomen in het regulier beheer en onderhoud(plan). Bij defect of ongeschikt geraken van de voorziening wordt deze hersteld of vervangen.	X

Tijdelijke voorzieningen

In totaal worden vier tijdelijke vleermuiskasten geplaatst van type VMT2a (Unitura). Deze kasten fungeren als alternatief voor de aangetoonde baltsverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. In figuur 4 is de locatie van de te plaatsen kasten weergegeven. De voorzieningen worden op minimaal drie meter hoogte geplaatst en verdeeld over het plangebied. De voorzieningen dienen daarbij een vrije invliegopening en aanvliegeroute te hebben. Daar er geen vaste steiger wordt gebruikt en er geen sprake is van obstructie van tijdelijke verblijfplaatsen kan worden volstaan met het plaatsen van de uitwijkmogelijkheden op het pand zelf. Indien er toch gebruik gemaakt wordt van vaste steigers dienen de tijdelijke verblijfplaatsen op gevels in de directe omgeving geplaatst te worden.

Permanente voorzieningen

In de bebouwing worden vier vleermuiskast voorzieningen ingebouwd in het metselwerk. Hierbij wordt een ruimtelijke verdeling over de windrichtingen toegepast. In figuur 4 is de locatie van de te plaatsen kasten weergegeven. Er worden vier twee-laagse kasten van type VMPM2e (Unitura of kwalitatief vergelijkbaar) gerealiseerd in het complex.

Figuur 4: Locaties te plaatsen tijdelijke en permanente verblijfplaatsen aangegeven met een oranje ster. Het betreft vier vleermuiskasten.

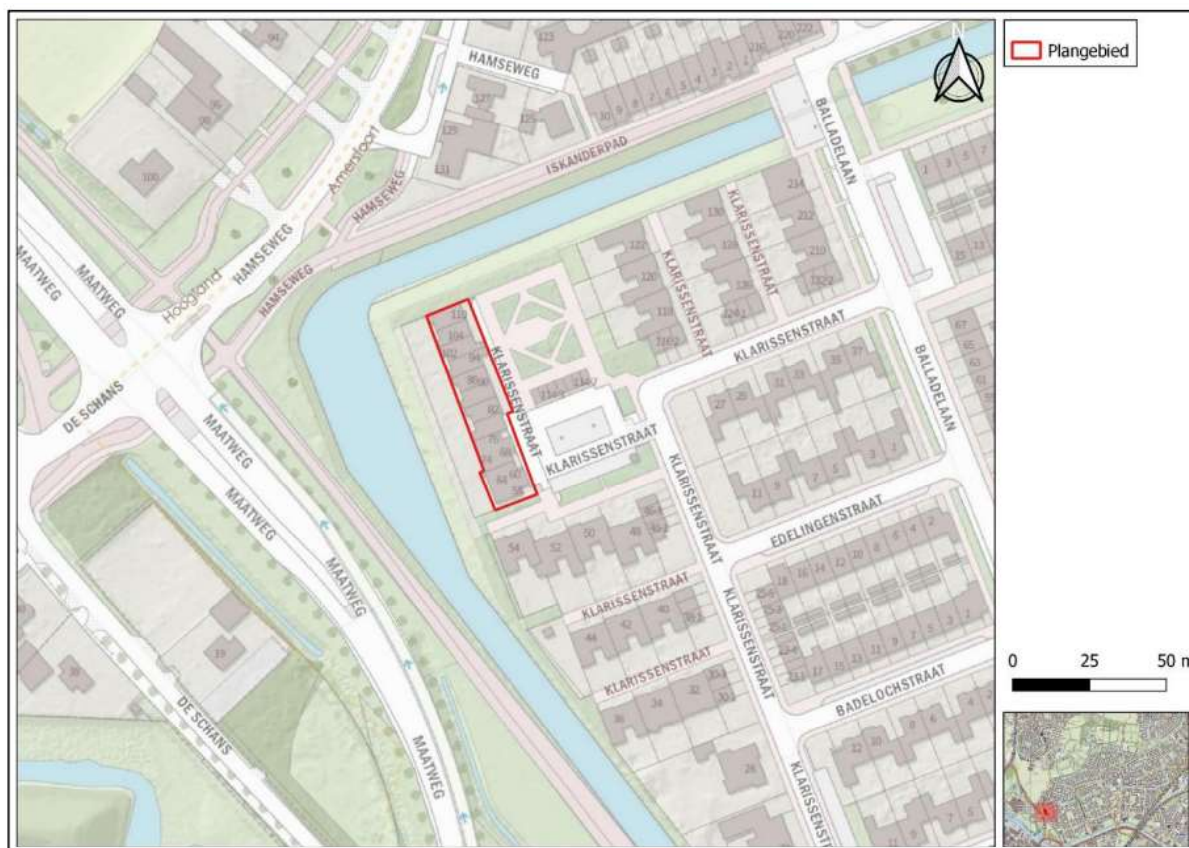
Bron: "Natuurtoets en Mitigatieplan Wet natuurbescherming" van 15 mei 2023

De tijdelijke kasten zijn op hetzelfde gevelvlak geplaatst als waar de permanente kasten geplaatst zullen worden. Ze liggen niet op exact dezelfde plek. De ingreep betreft het vervangen van dakkappen, vervangen van kozijnen en isoleren van de spouwmuren. Er vindt geen obstructie plaats van de tijdelijke verblijfplaatsen ten aanzien van de ingreep, daar er geen vaste steigers geplaatst worden. De invloedssfeer van de ingreep blijft buiten de invloedssfeer van de tijdelijke en permanente verblijfplaatsen. De te vervangen kozijnen en dakkappen liggen namelijk buiten deze invloedssfeer. De functionaliteit blijft hiermee gewaarborgd. Vleermuizen kunnen voor, tijdens en na de ingreep gebruik blijven maken van het gebouwobject, wat de kans op behoudt van de functie op deze plek ten gunste komt omdat dieren niet genoodzaakt worden om een tijdelijke plek buiten het plangebied in gebruik te hoeven nemen.

De tijdelijke verblijfplaatsen zijn binnen het plangebied maar wel buiten de directe invloedssfeer van de werkzaamheden geplaatst.

Bron: Aanvullende antwoordmemo van 18 september 2023

Bijlage 3: Locatie plangebied

Figuur 1 Plangebied, bij benadering rood omlijnd

Bron: "Natuurtoets en Mitigatieplan Wet natuurbescherming" van 15 mei 2023

Bijlage 4: Locatie aangetroffen verblijfplaats

Figuur 1. Deel van appartementencomplex Klarissenstraat dat een verdieping uitsteekt.

Figuur 2. Paarterritorium van gewone dwergvleermuis bij appartementencomplex aan Klarissenstraat.

Bron: Aanvullende antwoordmemo van 18 september 2023